

Nr 137

Utlåtande i anledning av motion om slopande av långresor med örlogsfartyget Älvsnabben.

(1:a avd.)

I motionen II: 487 av herrar Nilsson i Gävle och Lorentzon har hemställts att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om att med de marina myndigheterna avtala om ett upphävande av de årligen förekommande långresorna med örlogsfartyget Älvsnabben.

Utskottet har inhämtat upplysningar i ärendet från chefen för marinstaben. Därav framgår att enligt marinchefens uppfattning ifrågavarande långresor innebär stora vinster i framför allt utbildningseffekt och utbildningstid och därigenom utgör ett effektivt och ekonomiskt väl motiverat led i utbildningsverksamheten. Dessa resor anses vidare ha stor betydelse för rekrytering och gallring av fast anställt befäl vid flottan. Vidare understrykes resornas betydelse med avseende å den good-will för Sverige, som besöken i främmande länder och hamnar medför, samt värdet därav för det ekonomiska och kulturella utbytet. Som ett led i denna verksamhet medföres, enligt vad utskottet inhämtat, på dessa resor bl. a. viss PR-materiel för svensk industri m. m.

Av de införskaffade upplysningarna framgår även att inom marinstaben verkställdts särskild utredning angående de direkta kostnaderna för Älvsnabbens långresa 1966/67. Utskottet har tagit del av utredningen av vilken framgår att merkostnaderna för denna långresa i jämförelse med övningar i svenska farvatten uppgått till inemot 100 000 kr. Vid långresor i allmänhet beräknas merkostnaden bli mindre främst på grund av att dessa är något kortare. Tre större kanaler passerades vid senaste långresa, vilket förorsakade en merkostnad av 60 750 kr. För långresor i allmänhet beräknas merkostnaden ej röra sig om mer än 30—40 000 kr. Vid kostnadsberäkningen göres skillnad endast mellan svenska och utländska farvatten, enär kostnaderna uppskattas bli desamma om man övar i europeiska eller Stilla havs-farvatten, dock med reservation för eventuella kanalkostnader.

Vid bedömning av merkostnaderna förutsattes att utbildningsomfånget för långresebesättningen (aspiranter och nyckelbesättning) skall vara den nu gällande, även om övningarna bedrivs i svenska farvatten. Detta får från kostnadssynpunkt betydelse då arbetstidsreglering ej gäller för besättningar på fartyg under expedition till utländska farvatten. Genomsnittligt uttages

då som arbetstid 6—8 timmar mer per vecka än vad som får inplaneras under övningar i hemmafärvatten.

Det framhålles vidare, att kontinuerliga övningar under tiden november—april i likhet med långresa kan med hänsyn till ishinder endast med svårighet bedrivas i svenska färvatten. En förläggning av t. ex. aspiranternas grundläggande utbildning till annan tid på året medför konsekvenser för övrig utbildning, varvid man kan räkna med vissa merkostnader.

Utskottet vill erinra om att vid 1965 års riksdag väcktes motion om att för långresor ersätta örlogsfartyget Älvsnabben med ett mäss- och utställningsfartyg. Efter att ha redogjort för dessa resors huvudsyfte uttalade utskottet i sitt över motionen avgivna, av riksdagen godkända utlåtande (1965: 142), att ett bifall till motionen skulle allvarligt äventyra detta syfte.

Under hänvisning till sitt förenämnda utlåtande i ämnet och då utskottet icke funnit några nya skäl anförda för ett slopande av dessa långresor avstyrkes motionen.

Utskottet hemställer

att riksdagen icke bifaller motionen II: 487.

Stockholm den 31 oktober 1967

På statsutskottets vägnar:

EMIL NÄSSTRÖM

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Näsström (s), Gillström (s), Einar Persson (s), Virgin (h), Axel Andersson (fp), Ivar Johansson (cp), Kaijser (h), fru Wallentheim (s), herrar Söderberg (s), Herbert Larsson (s), Rönnberg (s), Wååg (s), Thorsten Larsson (cp), Strandberg (h) och Nyman (fp); samt

från andra kammaren: herrar Karlsson i Olofström (s), Almgren (s), Eliasson i Sundborn (cp), fru Lewén-Eliasson (s), herrar Nihlfors (fp), Bergman (s), Mattsson (cp), Turesson (h), fröken Olsson (s), herrar Johansson i Norrköping (s), Gustafsson i Uddevalla (s), Nelander (fp), Källstad (fp), Petersson (h) och Nilsson i Kristianstad (s).